

**Modře natištěné štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
32,71+ 2,29 (GST) = 35 kan. dolarů
Cena 1.40 + 0.10 (GST) = 1.50 dolaru.**

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

**Datum, dokdy jsou
noviny předplacené,
je v pravém horním
rohu štítku!**

J Time
Committed
À délai
convenu

**Telefon: 416/530-4222
Fax: 416/530-0069
Záznamník: 416/530-0202
E-mail: abrezina4222@rogers.com
abe@satellite1-416.com**

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No. 21.

(299.)

Vol. 13.

satellite **1-416**

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org

**Thursday,
November 6,
2003**

...a pátý jezdec je strach

V těchto dnech přinesla Cinematheque Ontario přehlídku českých filmových hororů. Mohli jsme vidět upíry, Švankmajerovy krátké filmy, či jeho *Malého Otíka* nebo-li *Otesánka*. Film, kde se fanatická touha rodičů po dítěti vysmekne z rukou a dá vzniknout monstru, nad kterým ztratí kontrolu. Na programu byl něžný pohádkový horor Jaromila Jirše *Valerie a týden divů* spolu s Herzovými filmy *Spalovač mrtvol* a *Morgiana*.

Některé filmy patřily do kategorie těch, které jsme znali a viděli i několikrát, jiné bylo možno vidět poprvé a zřejmě měli i severoamerickou premiéru. Do této kategorie bych zařadil filmy Jiřího Barty *Krysař*, *Poslední lup* a *Golem*. Úplnou novinkou však pro mne byl československý film *Prokletí domu Hajnů* z roku 1988. Šílenství přichází nepozorovaně skrze pomateného strýce myslícího si, že je neviditelný, kterého hraje vynikajícím způsobem Petr Čepek.

Skutečným hororem však byly filmy, které se blížily realitě. Mezi ně patřil snímek režiséra Zbyňka Brynycha *...a pátý jezdec je strach* z roku 1964. Odstup téměř čtyřiceti let nic nemění na aktuálnosti. Některé západní kritici se snažili atmosféru filmu zařadit do období druhé světové války, čemuž by mohly sloužit různé německé vyhlášky, ale film se odehrává v Praze uprostřed let šedesátých (můžeme vidět letenský tunel, budovu URO, střechy s televizními anténami, policie používá již tehdy první mobilní telefony). Horor je (podobně jako u Orwella) v tom, že je zakázáno myslet. Kromě profesionálního udavače, který se za to ani nestydí a kterým lidé v baru opovrhují, jsou zde i lidé společensky úspěšní, kteří vypadají jako že vzdorují systému, ale že se jim vše daří, protože jsou to *odborníci na svém místě*. V domě žije židovský lékař, který nemůže vykonávat své povolání a místo toho dělá jakéhosi bezvýznamného úředníka, který sepisuje seznam zkonfiskovaného majetku. V případě potřeby se však s nasazením vlastního života stane opět lékařem a operuje raněného člověka. Jiný lékař ze stejného domu nemá problémy s výkonem povolání. Ví přesně, co si může dovolit a kde již nesmí dojít za hranice poznání nutnosti, aby neztratil nejen svobodu, ale i privilegia, která má v totalitní společnosti.

Skutečným hororem nejsou ani upíři či otesánci nebo šílenství. Skutečným hororem je strach, který prochází společností. Strach, který je o to horší, o co víc je nepropočitatelnější. Policie může zatknout zrovna tak udavače jako odpůrce systému. Všichni mají totiž maslo na hlavě. Nikdo si není ničím jistý. Strach přichází nejen z německých vyhlášek, ale i ze schodů, které vedly ke Stalinovu pomníku. Strach zde má být hlavně proto, aby zastrašil zločince, ve skutečnosti je zde proto, aby manipuloval lidmi ve společnosti.

Právě v nedávné době jsme mohli být svědky, jak nepojízdná obrněná auta stála u muzea na Václavském náměstí. V okamžiku, kdy nastaly povodně jich už nebylo zapotřebí, jako kdyby v době povodní pominulo nebezpečí terorismu. Ačkoliv v Torontě nikdy nebyl žádný teroristický útok, začaly se kontrolovat obsahy tašek při vstupu do některých budov a dokonce i někteří kandidáti na starostu si dali jako předvolební heslo, že udělají Toronto opět bezpečné, ačkoliv se jedná o jedno z nejbezpečnějších měst v severní Americe. A co na to Hollywood? Točí dále horory, které nemají nic společného s realitou.

Vzpomněl jsem si na jiný film. Film z mnichovské olympiády, kdy po atentátu na izraelské sportovce, odpověděl britský maratonec, že pro něj to znamená pouze to, že poběží maratón o den později. Byl to cynismus člověka, kterého se netýká smrt lidí kolem anebo postoj, který je zapotřebí zaujmout, aby terorismus nad námi opravdu nezvítězil?

Doba, kdy se filmy (dokonce i horory) zabývaly těmito otázkami však je dávno pryč a Hollywood se klidně může věnovat komerci. Díky globalizaci se svět tomuto trendu přizpůsobuje.

Aleš Březina

***

Katarína Ženatá: „Doprovázet svého muže je krásné...“

Manželé Kubálkovi (vlevo) se na Masaryktoynu setkali s dvojicí Katarína a Ivan Žeanti

Kdyby se byl uskutečnil záměr tatíneků, neposlouchali bychom na nočním večeru v pátek 24. října houslového virtuóza, ale džezového klavíristu. Kdyby se uskutečnil jeho vlastní sen, chodil by dnes někde v hale velkého letiště a roznášel by limonádu s brčkem v ní, přesně tak, jak to obdivoval jako malý kluk v letištních restauracích... doznal s upřímností sám houslista Ivan Ženatý, když jsem s ním a jeho ženou Katarínou seděla v zákulisí sálu masaryktoynovského restaurantu Praha, kde právě na druhém koncertu třetího ročníku Nocturen vystupovali.

“Tatínek totiž měl džezovou kapelu a chtěl, abych mu tam hrál piano,” usmál se nad osudovým pošoupením do hudebního světa mistr hry na housle. Už jsem dokonce stál v lidové škole umění přede dveřmi učebny na klavír. Jenže moje první paní učitelka hudby Marta Klapková, sama houslistka, s jistotou pochopila, kde bude moje pevné zázemí a tak jsem se šel učit hře na housle. Zprvu se mi to moc nezdálo, ale nakonec jsem u houslí zůstal. Později jsem studoval pražskou konzervatoř, po ní AMU. Hned po studiích jsem měl to štěstí, že mě jmenovali jako stálého sólistu Pražských symfoniků a Českého rozhlasu, takže jsem měl možnost hodně hrát s orchestry. Pravidelně jsem jezdil na kurzy do Wiemaru, Curychu, Berlína, Moskvy. A podařilo se mi vyhrát i pár soutěží,” vyjevil ve více než stručném životopisu rodák z podkrkonošské Lomnice nad Popelkou.

Všechno to konstatování dýchalo jakousi lehkou samozřejmostí. Ivan Ženatý stojí dnes na špičce

evropských houslistů. Může si vybírat místa a města, kde bude hrát. Znají je ve světových hudebních tělesech - např. v Berlínské filharmonii, v londýnské Queen Elizabeth Hall, tokijské Metropolitan Hall, v torontské Ford Center a mnoha dalších. Vyučuje na Vysoké hudební škole C. M. von Webera v Drážďanech. Stál na koncertním pódiu s umělci takových jmen, jakými jsou Yehudi Menuhin (v roce 1999 zesnulý), současník Yo-Yo Ma, spolupracoval se Sergem Baudem (od r. 2001 šéfdirigentem Symfonického orchestru hl. m. Prahy FOK), anglickým dirigentem Nevillem Marrinerem...

Nikdo se jej už ani neptá, kolik do toho všeho vložil sil. Snad proto ne, že každý, kdo do světa hudby byl jen malounko zabrousil, ví, že veškeré to ‘talentované houslování veskrze z nekončící dřiny pochází’. Ještě jako konzervatorista debutoval s Českou filharmonii, v roce 1982 stanul ve finále Čajkovského mezinárodní houslové soutěže v Moskvě, o čtyři roky později získal první cenu na mezinárodní soutěži Pražského jara. Stal se laureátem Mezinárodní tribuny mladých interpretů UNESCO a vyhrál Hlavní cenu mistrovských kurzů Ruggiera Riccioho v Berlíně, což mu přineslo sólistické angažmá u Berlínských symfoniků. Velice rád vzpomíná na Josefa Suka, v houslové hře mistra nad mistry, jehož byl svého času i soukromým žákem: „Dodnes se scházíme a dodnes mistr chodí na koncerty. Cítím se jeho přítomností poctěn...“, doznává.

Virtuóza životní partnerka Katarína, která jej provází koncertováním nejen jako pianistka, měla svou cestu k

Pokračování na str. 3